

**Protocol Pesten
Mei 2019**

Inleiding

De Ark heeft als één van de allerhoogste prioriteiten het bieden van een veilig (leer)klimaat. We streven naar een klimaat waarin orde, rust, regelmaat, structuur, respect en veiligheid centraal staan. Wij vinden dit een voorwaarde om tot leren te komen.

Het lukt ons om voor verreweg de meeste leerlingen een veilig leerklimaat te creëren. In de meeste gevallen lukt het ons kinderen te leren hoe zij zich onder verschillende omstandigheden moeten gedragen. Soms gaat het mis. Soms verstoort een kind het leerklimaat op school dusdanig dat er maatregelen nodig zijn om het veilige klimaat op school te herstellen.

Pesten

(Digi-) Pesten is ongewenst gedrag zoals wij hebben omschreven in het protocol 'Ongewenst gedrag, time-out en verwijdering'.

Wij hebben ervoor gekozen een pestprotocol op te stellen volgens de principes van de Kanjertraining. In dit protocol leggen we vast hoe wij op onze school omgaan met pesten dus ongewenst gedrag.

Veel ouders verlangen van een school dat 'het kwaad' (de pester) moet worden bestreden en dat 'het goede' moet worden beschermd. Onze school kiest er echter voor kinderen niet te beoordelen als behorend bij 'kwaad of goed'. Ieder mens maakt fouten. De weg van de mens en de weg van het kind in het bijzonder, gaat met vallen en opstaan. Kinderen hebben het recht daarin te worden opgevoed en begeleid. Ouders en leerkrachten hebben die opvoedingsplicht.

Begripsbepaling

Pesten is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meer personen proberen een andere persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. Het is een groepsproces waarbij pesters, gepesten, omstanders of meelopers, volwassen beroepskrachten en ouders betrokken kunnen zijn. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest.

Relatief nieuwe manieren van pesten zijn het online en mobiel pesten, ook wel bekend als digipesten of cyberpesten. Kinderen en jongeren gebruiken dan het internet, bijvoorbeeld sociale media, of pesten elkaar door vervelende berichten via de mobiele telefoon te sturen. Online pesten kan anoniem zijn en gaat vaak verder op plaatsen waar de gepeste zich veilig voelt, bijvoorbeeld thuis of op school.

Plagen is niet hetzelfde als pesten. Bij plagen is er sprake van incidenten en het gebeurt vaak spontaan, duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Het gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig. Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en fysieke schade op.

Bron: Nederlands Jeugd Instituut <https://www.nji.nl/Pesten-Probleemschets-Definitie>

Kanjertraining

Onze school zet middels de kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar en doet niemand zielig.

Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school 'de baas/het gezag' en de ouders zijn dat thuis.

Als een conflict zich tussen kinderen afspeelt, dan zal de school kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: de school zoekt een oplossing die alle partijen zoveel mogelijk recht doet en borgt de gemaakte afspraken.

De kernwoorden van de Kanjertraining zijn:

vertrouwen, rust en wederzijds respect, sociale redzaamheid, ouderbetrokkenheid, burgerschap, gezond gedrag en duurzaamheid.

De Kanjerafspraken zijn:

We vertrouwen elkaar
 We helpen elkaar
 We werken samen
 We hebben plezier
 We doen mee

De rol van ouders:

Het oplossen van conflicten tussen kinderen is zelden een probleem als het op basis van het voorgaande met elkaar wordt overlegd. Van u als ouders wordt verwacht dat u zich aan de volgende vuistregels houdt:

- Wij vertrouwen erop dat u uw zelfbeheersing bewaart. Dat betekent dat u het recht niet heeft andermans kind, een andere ouder of een leerkracht verbaal of fysiek te overdonderen/ aan te vallen.
- U spreekt in positieve zin over andermans opvoeding en andermans kind. Dat doen wij als school ook over u en uw kind. Kunt u dat niet, dan kunt u beter niets zeggen. Meent u toch het recht te hebben kwaad te spreken op basis van vermeend onrecht dat u is aangedaan, dan kan het zomaar zijn dat u zelf de oorzaak bent van alle emotionele opwindning.
- Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u met de school. Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander.
- Als ouder kent u het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld/een oplossing wordt gezocht en kwaadsprekerij/achterklap.
- Als ouder houdt u toezicht op het gebruik van verschillende sociale media van uw kind. U begeleidt uw kind in het maken van verstandige keuzes bij het gebruik van sociale media en internet.

Preventie

Door inzet van de lessen uit Kanjertraining werken wij preventief om pestgedrag te voorkomen.

Kernpunten in de Kanjeraanpak zijn:

- De kanjerafspraken.

- Denk goed over jezelf en de ander.
- Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander.
- Denk oplossingsgericht.
- Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met aangereikte oplossingen.
- We gaan uit van het vertrouwen in onszelf en in de ander, we maken onderscheid tussen onvermogen en onwil.
 - a. Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. We bieden begeleiding in het leerproces. De omgeving heeft begrip, zolang het andere kinderen niet schaadt.
 - b. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook 'de eigen gang' mag gaan.
- Ieder schooljaar wordt in de bovenbouwgroepen van De Ark aandacht besteed aan mediawijsheid door deel te nemen aan de landelijke actie 'Week van de mediawijsheid'.

Stappenplan bij aanpak van pesten

Signalen over pesten en digipesten nemen wij altijd serieus. We beseffen ons hierbij dat digipesten niet op zichzelf staat. Signalen kunnen opgepikt worden door de leerkracht maar ook gemeld door ouders. Bij pesten worden altijd alle betrokken partijen gehoord.

Stap 1

- Er wordt gesproken met de gepeste leerling om na te gaan wat er aan de hand is. De dader(s) worden ook gehoord om te achterhalen wat het echte verhaal is en wat het probleem is.
- De leerkracht beslist of er een driegesprek plaats zal vinden. In dit geval spreken het gepeste kind en de pester(s) met elkaar over hetgeen is voorgevallen en worden afspraken gemaakt om het pesten in de toekomst te voorkomen.

Gesprek met gepeste leerling

Het is van belang dat de leerkracht:

- Een goede sfeer creëert voor het gesprek. Een gepeste leerling praat vaak moeilijk over dit probleem.
- De leerling en diens probleem serieus neemt.
- De leerling zijn verhaal laat doen en hier de tijd voor neemt.
- Zich probeert in te leven in de leerling.
- Geen verwijten maakt. Dat zorgt voor een onveilig gevoel voor de leerling, waardoor deze minder vertelt of zelfs niets.

Gesprek met de pester

Het is van belang dat de leerkracht:

- Een goede sfeer creëert en de tijd neemt voor het gesprek.
- Goed ingaat op wat er gaande is en blijft doorvragen.
- Goed luistert en ook deze leerling serieus neemt.
- De pester wijst op de mogelijke gevolgen van (digi) pesten.
- De pester duidelijk maakt dat hij zich schuldig maakt aan een zeer ernstig feit dat niet wordt geaccepteerd op onze school.

Indien er sprake is van meerdere pesters worden deze individueel gesproken.

Na dit gesprek wordt door de leerkracht de rest van het team van school op de hoogte gebracht zodat iedere leerkracht alert kan zijn op eventueel herhalen van het pestgedrag of wraak van de pester(s).

Stap 2

Mochten de interventies uit stap 1 niet voldoende zijn om het pestgedrag te stoppen wordt overgegaan op stap 2.

- Er wordt gesproken met de gepeste leerling om opnieuw na te gaan wat er aan de hand is. Ouders van het gepeste kind worden uitgenodigd om met kind en leerkracht in gesprek te gaan.
- Er wordt opnieuw gesproken met de pester(s). Ouders van de pester(s) worden uitgenodigd op gesprek om het pestgedrag van hun kind te bespreken en hier afspraken over te maken. De afspraken worden vastgelegd en ondertekend door kind en ouders. Het verslag wordt opgeslagen in Parnassys.
- Er volgt een driegesprek met het gepeste kind, pester en leerkracht waarin gemaakte afspraken worden vastgelegd.
- Medewerkers van de school worden op de hoogte gebracht van de situatie en de gemaakte afspraken zodat een ieder een oogje in het zeil kan houden.

Gesprek met ouders/verzorgers

Het kind (de pester) in eerste instantie bij het gesprek aanwezig is als toehoorder. Bij het maken van afspraken is het kind deelgenoot van het gesprek.

Het is hierbij van belang dat de leerkracht:

- Vraagt of ouders de signalen herkennen. Anders worden signalen met ouders gedeeld.
- Legt geen schuldvraag neer maar gaat op zoek naar oplossingen.
- Informeert de ouders over de gang van zaken met betrekking tot het protocol, over de gesprekken die al hebben plaatsgevonden en de gemaakte afspraken.
- De ouders het gespreksverslag laat ondertekenen.
- De ouders wijst op welke maatregelen zij zelf kunnen nemen en wat de school van hen verwacht.

Stap 3

Na een aantal weken is er een gesprek met het gepeste kind en zijn/haar ouders. Er wordt geëvalueerd op de gemaakte afspraken en of het pesten is gestopt.

Het is van belang om ook de periode na het gesprek een extra oogje in het zeil te houden.

De leerkracht gaat af en toe met de leerling in gesprek om na te gaan hoe het gaat.

Ook is er een gesprek met de pester(s). Er wordt gekeken naar de verbeteringen in het gedrag en de ouders van de pester worden hiervan op de hoogte gesteld.

Het is belangrijk dat wanneer pestgedrag stopt hier positieve aandacht aan gegeven wordt bij zowel het gepeste kind als de pester.

Herhaling van het pestgedrag

Mochten de interventies uit stap 1 en 2 niet voldoende zijn om het pesten te stoppen wordt stap 2 herhaald maar nu in aanwezigheid van een MT lid. Het MT lid houdt toezicht of alle betrokkenen zich aan de gemaakte afspraken houden en is betrokken bij stap 3.

Als er in bovenstaande gesprekken geen overeenstemming worden bereikt dan neemt de directie vervolgstappen. Externe hulp is hierbij een mogelijkheid. Er wordt over gegaan op het protocol 'ongewenst gedrag, time-out en verwijdering', vanaf **stap 3**.

Bij aanhoudend pesten (ongewenst gedrag) wordt overgegaan op het protocol 'ongewenst gedrag, time-out en verwijdering', vanaf **stap 4**.